Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19957

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i (DÖYÖ), ortaokul ö?rencilerinin dinleme ve izleme becerilerine yönelik sahip olduklar? öz yeterlik inançlar?n? ölçmek amac?yla 2015 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ö?rencilerin kendilerini dinleme ve görsel materyalleri izleme süreçlerinde ne kadar yetkin gördüklerini belirlemeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, dil e?itimi ve ö?retimi alan?nda önemli bir ihtiyac? kar??lamak üzere, ö?rencilerin alg?sal dil becerilerine yönelik motivasyon ve inanç düzeylerini tespit etmek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, Ayd?n, Demircan ve ?nnal? (2015) taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir çal??ma sonucunda olu?turulmu? olup, özellikle öz yeterlik kuram?na dayanarak, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar? üzerindeki etkili inanç sistemlerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, yap? geçerli?i ve güvenirli?i sa?lamak ad?na gerekli istatistiksel analizler titizlikle uygulanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Dinleme, ?zleme, Öz Yeterlik, Ortaokul Ö?rencileri, Dil Becerisi, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik

Yazarlar

Ayd?n, A. ?., Demircan, U?ur, ?nnal?, H. Ö.

Amaç

Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i'nin temel amac?, ortaokul kademesinde ö?renim gören ö?rencilerin dinleme ve izleme (görsel-i?itsel materyallerin takibi) becerilerine dair kendi yeterlik alg?lar?n? sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin dil ö?renme süreçlerinde kendilerine olan güvenlerini ve bu becerileri etkili bir biçimde kullanma kapasitelerine dair inançlar?n? ortaya koymaktad?r.

E?itimciler ve ara?t?rmac?lar için, DÖYÖ, ö?rencilerin dinleme/izleme yeteneklerini geli?tirmeye yönelik müdahale programlar? tasarlarken ba?lang?ç düzeylerini ve inanç eksikliklerini belirlemede kritik bir tan? arac? i?levi görür. Ölçek, ö?rencilerin alg?sal dil becerilerindeki bireysel farkl?l?klar? anlamaya katk?da bulunur.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda merkezi bir rol oynayan öz yeterlik (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Dinleme ve ?zleme Öz Yeterli?i, bireyin belirli bir dinleme veya izleme görevini ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine duydu?u inançt?r. Bu inanç, ö?rencinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

çabas?n?, sebat?n? ve kar??la?t??? zorluklar kar??s?ndaki direncini do?rudan etkiler.

Ölçek, dinleme ve izleme becerilerinin farkl? alt boyutlar?n? (örne?in, ana fikri anlama, detaylar? yakalama, ç?kar?m yapma) kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu yap?, ö?rencilerin sadece ne bildiklerini de?il, ayn? zamanda bildiklerini ne kadar etkili kullanabileceklerine inand?klar?n? da de?erlendirir.

Geçerlik

Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, yap?sal uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i kavram? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Yap? geçerli?i için faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Ayd?n ve arkada?lar? (2015) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu do?rulamak amac?yla aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in dinleme ve izleme becerilerine dair öz yeterlik alg?lar?n? ölçen net bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? ko?ullara kar?? tutarl?l???n? de?erlendirmek için yap?lm??t?r. Ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alpha), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece ölçtü?ünü gösteren temel bir güvenirlik göstergesidir.

Geli?tirme makalesinde bildirilen sonuçlar, Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i'nin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir. Yüksek güvenirlik de?erleri, ö?rencilerin verdikleri yan?tlar?n rastgele de?il, ölçülen yap?y? istikrarl? bir ?ekilde yans?tt???n? i?aret eder.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla, ortaokul ö?rencileri örnekleminde Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA ve Confirmatory Factor Analysis - CFA) uygulanm??t?r. EFA, ölçe?in maddelerinin kaç boyutta topland???n? ke?fetmeye yard?mc? olurken, CFA ise geli?tiricilerin öngördü?ü teorik yap?n?n veri ile ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in dinleme ve izleme öz yeterli?ini ölçen, psikometrik aç?dan sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in hem teorik temellerini hem de pratik uygulamadaki geçerli?ini güçlendirmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ortaokul Ö?rencileri (Secondary School Students)

Age Group: Yakla??k 10-14 ya? grubu

Population Details: Türkiye'deki çe?itli ortaokullarda ö?renim gören ö?renciler örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Dil E?itimi, Dinleme Becerileri, ?zleme Becerileri, Öz Yeterlik ?nanc?, Ortaokul, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi? (Referans makalede kontrol edilmelidir)

Affiliation Email addresses: U?ur Demircan'a ait ileti?im adresi: ugurdemircan1990@hotmail.com

Correspondence Address: ?lgili makale referans?nda belirtilmi?tir. Sorumlu Yazar: U?ur Demircan.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i, 2015 y?l?nda Ayd?n, Demircan ve ?nnal? taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar U?ur Demircan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Makalenin yay?nland??? dergi (International Journal of Languages' Education and Teaching) aç?k eri?imli bir yay?n olabilir, ancak ölçe?in ticari veya geni? çapl? kullan?m? için izin al?nmas? önerilir.

Testin geli?tirildi?i y?l: **2015**.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Ayd?n, A. ?, Demircan, U.,& ?nnal?, H.Ö.(2015). Developing the secondary school student's Listening/Watching Self Efficiency According Scale. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, Doi: 10.18298/ijlet.313.

Makalenin orijinal tam metnine bu ba?lant?dan ula??labilir: ijlet.com.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? buradan indirilebilir: dinleme-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Dinleme Öz Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal makaleye (Ayd?n, Demircan & ?nnal?, 2015) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM